

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra speciální pedagogiky
HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Posudek oponenta práce

Jméno autora(ky)	Lenka Müllerová
Název práce	Historický vývoj Dětského domova v Jablonci nad Nisou
Studijní obor	Speciální pedagogika - intervence
Oponent práce	Mgr. Martin Kaliba
Rok obhajoby	2020

Rozsah práce (počet): 126 stran

Hodnocení obsahové struktury práce:

a) zhodnocení tématu a cílů práce

Zhodnocení tématu práce:

Předložená bakalářská se zaměřuje na historický vývoj Dětského domova v Jablonci nad Nisou. Studentka předkládá práci, která je poměrně netradiční hned v několika ohledech. Už svým rozsahem je velmi nadstandardní, její historické zaměření je originální a také způsob zpracování je v kontextu bakalářských prací v daném oboru méně častý. Volbu tématu považuji (byť se poměrně dost odchyluje od profilu studovaného oboru) za velmi dobrou-téma je originální, dosud nezpracované a autorka má potenciál (který skutečně naplnila) přinést řadu nových poznatků o historii konkrétního zařízení.

Zhodnocení cílů práce:

Pokud se mám vyjádřit k naplnění cíle/cílů práce, musím v první řadě autorce vytknout, že cíle práce v textu (alespoň podle mého názoru) dostatečně nestrukturovala. Pokud cíl dovozujeme ze zadání práce, pak ho považuji za naplněný. Kriticky však vnímám naprostou rezignaci autorky na některé náležitosti prací tohoto typu. Především postrádám jakékoliv metodologické ukotvení práce. V BP není metodologická část, autorka nestrukturuje cíle, nepracuje s ústřední hypotézou nebo s výzkumnými otázkami. Nedělení textu na část teoretickou a praktickou rozumím a vlastně ho v daném typu práce i vítám, popis metodologie/metodiky práce si však podle mého názoru na úrovni BP samostatný oddíl zaslouží. Metodologická neukotvenost práce se pak negativně odráží např. ve zpracování rozhovorů, které mají spíše žurnalistický, než kvalitativně výzkumný charakter. Podobně vidím jako mínus práce i to, že si autorka nestanovila přesná kritéria, která bude v historickém vývoji sledovat. Místy si pak při čtení pokládám otázku, zda by méně nebylo více a zda namísto komplexního popisu historického vývoje zařízení nebylo efektivnější se věnovat vývoji v jednotlivých vybraných (edukačních) kategoriích (zajímavě působí např. posun v možnostech trávení volného času atd.). Ve snaze popsat vše je pak autorka místy nucena dělat dost zkratkovité závěry. Např. tvrzení „Z výše uvedeného je patrná indoktrinace komunistickou

ideologií. Využívaly se pohádky SSSR nebo se spíše jednalo o pohádky národů žijících na území tehdejšího Sovětského svazu.“ považuji za dost odvážné, pokud např. v DD pracovali s publikací Gruzínské národní pohádky (autorce doporučuji si ji přečíst, jedná se o krásnou sbírku lidových pohádek).

Z formálního hlediska by podle mě textu prospěla přehlednější struktura práce. Vzhledem k nadstandardnímu rozsahu všech částí texty (včetně podle mě zbytečně rozsáhlé anotace) pak postrádám v úvodu a závěru práce to, co by obsahovat měly především (stanovení cílů, položení výzkumných otázek, resp. jejich vyhodnocení, vyvození závěru, doporučení atd.), ocenil bych také propojení se současnou situací, což by se nabízelo.

b) zhodnocení metodologické stránky práce

<i>Komparativní zpracování tématu práce</i>	ano ☒	ne ☐	S výhradami ☐
<i>Užití zásadní odborné literatury a zdrojů</i>	ano ☒	ne ☐	S výhradami ☐
<i>Užití zahraniční literatury a zdrojů</i>	ano ☒	ne ☐	S výhradami ☐
<i>Přiměřená odborná terminologie práce</i>	ano ☒	ne ☐	S výhradami ☐
<i>Užití kvalitativních metod výzkumného šetření</i>	ano ☐	ne ☐	S výhradami ☒
<i>Užití kvantitativních metod výzkumného šetření</i>	ano ☐	ne ☒	S výhradami ☐
<i>Realizace originálního metodického postupu</i>	ano ☐	ne ☐	S výhradami ☐
<i>Zaměření na komparativní historický náhled</i>	ano ☒	ne ☐	S výhradami ☐
<i>Splnění deklarovaných cílů práce</i>	ano ☐	ne ☐	S výhradami ☒

Hodnocení formálních kritérií práce:

<i>Užití předepsaného rozsahu práce</i>	ano ☒	ne ☐	S výhradami ☐
<i>Vhodná grafická úprava stránkování a textu</i>	ano ☒	ne ☐	S výhradami ☐
<i>Užití akceptované formy citací</i>	ano ☒	ne ☐	S výhradami ☐
<i>Přiměřený rozsah literatury a zdrojů</i>	ano ☒	ne ☐	S výhradami ☐
<i>Přiměřená forma příloh</i>	ano ☒	ne ☐	S výhradami ☐

Zásadní připomínky k obsahové úrovni práce:

- a) Viz. výše. Práci, přestože mám kritické připomínky, považuji za velmi poctivě zpracovanou. Oceňuji především autorčinu práci s primárními prameny. Další připomínky:
- b) Na straně 122 autorka uvádí, že DD přejaly některé z funkcí rodiny (včetně funkce emocionální). Zde bych velmi silně nesouhlasil, protože právě emocionální funkce rodiny je považována za jedinou nenahraditelnou funkci rodiny. Viz. např. KRAUS, Blahoslav. Základy sociální pedagogiky. Praha: Portál, 2008. s. 83. ISBN 978-80-7367-383-3.
- c) Je více než pozitivní, že autorka o tématu přemýšlí a snaží se pracovat s prameny, kriticky je hodnotit. Někdy ale podle mého názoru bez opory o konkrétní fakta apriorně kritizuje jen na základě svých domněnek (např. na str. 88). Jak autorka poznala z černobílé fotografie, že podlahu v DD pokrývá linoleum a jakým způsobem linoleum znemožňuje přiblížit prostředí tomu rodinnému?
- d) Za kuriózní považuji „fotografickou diagnostiku“ autorky na str. 87: „Z této fotografie můžeme odhadnout, jaké bylo skutečné psychické rozpoložení malých dětí“
- e) Obecně lze říci, že se autorka až příliš často opírá o svoje pocity, namísto faktů, což sama potvrzuje větou „Z rozhovorů s bývalými zaměstnanci Dětského domova v Pasecké ulici, kteří zde pracovali v letech 1991 až 1998, vycítíme velkou obětavost, zápal a snahu pomoci dětem, jež žily v dětském domově“.
- f) Některé soudy jsou pak opakovaně poněkud zevšeobecňující: „Děti všeobecně, ale postižené zvlášť, totiž i u politiků v každé době vzbuzují účast. Záznam z rozhovoru umožňuje nahlédnout do tehdejšího smýšlení ředitelky dětského domova, ale i lidí v podobných funkcích. Myslím si, že její představy o organizaci dětského domova byly nezátížené ideologií doby.“ Považuje snad autorka všechny politiky v každé době za stejné a všechny lidi v „podobných funkcích“ jako paní ředitelka v dané době za stejně smýšlející? Má pro to pramennou oporu?

Zásadní připomínky k formální úrovni práce:

- a) Viz. výše. V práci se objevují dobré formální chyby (překlepy: např. budova Městského úřadu..., Městský dětský domov, v Pasecké ulicise, domovadokončení) i hrubé chyby-např. oni brbraly (pokud autorka myslela děti, což z kontextu vyplývá, tak ony).
- b) Přílohy by neměly počítány do celkového počtu stran práce a měly by být číslovány zvlášť.
- c) Místy je v práci trochu těžkopádná stylistika (viz. např. „Nemanželské děti neměly stejná práva jako děti manželské. Protože kdyby měly manželské i nemanželské děti stejná práva, tak by mohly uzavření manželství považovat za zbytečné.“ Kdo by mohl považovat manželství za zbytečné? Děti?
- d) Celkově je práce na mnoha místech psána velmi „žoviálním“ stylem. Viz. Např. vyjádření „Vedení dětského domova mělo také zájem na sexuální výchově mladých, čímž předcházelo nemilým překvapením“.

Otázky k obhajobě práce:

- a) Jaký je přínos práce pro současnou speciálně pedagogickou teorii a praxi?

Výsledné zhodnocení práce a závěr posouzení:

Předložená práce **splňuje** podmínky a nároky kladené na BP.

Navržené hodnocení: **D**

Hradec Králové 3. 5. 2020

.....
datum a místo

.....
Mgr. Martin Kaliba